

För svenska faunan nya Diptera.

Av

O. RINGDAHL.

Rhamphomyia cinerascens Meig. Skåne: Krankesjön på strandängar på blommande *Salix repens*, 12.5. 1935 samt vid Ängelholm, juni.

Rhamphomyia serotina Oldenb. En sent på hösten uppträdande art, som jag fann i min trädgård på vinbärsblad, Hälsingborg 24.9. 1941.

Rhamphomyia nitidicollis Frey. En ♂ tagen av förf. vid Gäddede i Jämtland, juli 1915.

Tachypeza jennica Tuomik. En ♂ påträffad av mig vid Undersåker i Jämtland 27.6. 1914.

Argyra spoliata Kow. Påträffad av förf. vid Undersåker 16.7. 1932. I min förteckning över svenska arter av fam. Dolichopodidæ (Ent. Tidskr. 1928 s. 196) har jag omnämnt arten för Norge.

Campsicnemus marginatus Loew. En ♂ som är nykläckt, och något utfärgad men sannolikt tillhörande denna art, fann jag vid en bäck i Åre, 21.8. 1939.

Polietella major Ringd. Av denna synnerligen intressanta art har jag förut endast beskrivit honan (Ent. Tidskr. 1926 s. 102, 103). Sedermera har jag på ungefär samma fyndplats (Undersåker i Jämtland) även påträffat hannen. Då dess nära släkting, *P. Steini* Ringd. endast anträffats på färsk hästspilling, tog jag för givet och vilket även omnämndes vid beskrivningen av honan, att även denna art skulle ha samma levnadssätt, vilket också besannades. Det var en synnerligen varm och kvav julidag med åska i luften. På färsk nästan rykande hästspilling hade på en skogsväg samlats ett stort antal diptera av olika arter, såsom *Polietes lardaria* och *nigrolimbata*, *Pseudomorellia albolineata*, *Myiospila*, *Mydæa* m. fl., och i det blandade sällskapet såg jag till min stora glädje även några hannar av *Polietella major*. Genom ett hastigt överkast med håven fick jag hela samlingen av flugor upp i denna, och det visade sig sedan vid en närmare granskning att även *Polietella Steini* var med. Egendomligt nog är mig veterligt ingen av dessa båda arter träffade annorstädes i Europa, trots att flugorna äro stora (6—8 mm) och synnerligen karakteristiska och lätt igenkännliga. Att de endast skulle leva i vårt land är ju otänkbart. Troligen är det

deras till hästspilling bundna levnadssätt, som gjort, att de ännu ej blivit upptäckta på annat håll.

Då som nämnts ♂ av *P. major* ej förut blivit beskriven, anföres här några kännetecken, som tillkommer detta kön. Ögon nakna eller obetydligt håriga, pannstrimma svart, tydligt bredare än antennerna, benens beborstning som hos *Steini*, men baktibiernas sporre uppdelad i tre tydligt skilda borst, bakre tvärribban böjd, hos den andra arten rak.

Arten är nära besläktad med *Steini* men skiljes lätt från denna genom sin betydande storlek (omkr. 8 mm.), sin rent svarta thoraxfärg, helt svarta 1. bakkroppsled, helt svarta ben, vitare vingfjäll och de i närstående rader ställda akrostikalborsten.

Anmärkning: I Genera Insectorum har Séguy upptagit det av författaren uppställda muscidsläktet *Pseudomorellia* (typ: *Musca albo-lineata* Fall.) som synonymt till *Pseudophaonia* Malloch. Detta är emellertid oriktigt, då enl. förf:s mening dessa båda släkten böra hållas isär. Det förstnämnda är av en något bredare kroppsform och har småhår vid förgreningsstället för 2 och 3 ribborna, under det att det senare hos hannen har en något smalare bakkropp och saknar nämnda hår.

Däremot är förf. förvissad om att släktet *Polietella* Ringd. är synonymt till *Pseudophaonia* Malloch. Det sistnämnda har prioritet, då det uppställdes 1918, det förra år 1922.

Lasiops Coquilletti Mall. Ett ♂-ex. påträffades vid Abisko i juli 1932 av den framstående amerikanske muscidkännaren H. C. Huckett, som välvilligt överlämnade detsamma till undertecknad. Fyndet är av stort intresse, då det sannolikt är första gången denna art blivit påträffad i Europa. Den är förut känd från Alaska i Nordamerika.

Den har i likhet med *hirsutulus* och *nigritellus* i hankönet en sporre i baktibiernas spets, men skiljer sig i övrigt vad benens beborstning angår tydligt från dessa. *f*² har visserligen på undersidan en rad något kraftigare borst på undersidan men ej så starka och ej heller uppåtböjda som hos *hirsutulus*, *f*³ endast i spetsen med *av*, undersidan inåt finbors-tiga, *t*³ endast på utsidan med mycket kort behåring (hos *hirsutulus* långhåriga på in- och utsida), ögon täthåriga, kinder smala, antennborst nästan naket, thorax svart, *a* och *pra* saknas, posts. *dc* 4, bakkropp något bredare än hos *hirsutulus*, blågråaktigt pudrad med jämbred ryggstrimma, storlek som *hirsutulus*.

Hydrotæa cinerea R. D. I Översikt av svenska *Hydrotæa*-arter (Ent. Tidskr. 1925 s. 8) har jag uttalat den förmodan, att ifrågavarande art möjligen skulle kunna finnas i Sverige. Ett ♂ ex. påträffade jag också på Öland vid Böda 19.7 1931. Arten står närmast *meteorica* och har liksom denna framlärens tänder långa och spetsiga. Skiljer sig dock redan på färgen, som hos *meteorica* är djupsvart med brunaktiga vingfjäll, medan *cinerea* är ljusare, mera blågråaktig och har vita vingfjäll. Några smärre olikheter visar också benens beborstning. Sålunda äro

borsten på undersidan av f^2 mycket kraftigare och på f^3 finnas fina och rätt långa *av* och *pv* borsthår.

Dialyta Steini Strobl. En typisk *Dialyta*, som är tydligt skild från den sedan gammalt från vårt land kända och av Fallén beskrivna *erinacea*. Den är helt svartglänsande med svag brunaktig pudring på thorax, panna och kinder ävenledes med brunaktig pudring och ej vitglänsande som hos *erinacea*, huvud och antenner ungefär som hos denna, thorax mycket sparsamt hårig, *a* små men tydliga, i närstående rader, t^1 med 1 mittborst och 2 dorsala borst, t^2 med 2 *ad*, 1 *pd*, 2 *av*, t^3 sakna de fina och långa borsthår, som bekläda både in- och utsidan hos *erinacea*, 1 *pd*, 2 *ad*, 2 längre och 1 kortare *av*, vingar breda och trubbiga som hos *erinacea*, svingare svarta.

Arten synes vara karakteristisk för myrvar, där den väl mest förekommer i kärrartade växtsamhällen. Den är av förf. funnen ej sällsynt i Småland på mossar kring Bolmen, juni, juli. Sannolikt är den mera utbredd på våra myrmarker.

Dialyta atriceps Loew. Arten avviker väsentligt från de båda föregående, och kan därför med skäl anses tillhöra ett särskilt släkte, för vilket jag här föreslår namnet *Dialytina* n. g.

De viktigaste olikheterna äro följande: Kroppsform bredare, ben med korta borst, t^3 saknar *pv* apikalborst, panna hos ♂ mycket smalare än ögats bredd, ögon håriga, kostaltagg kortare.

Denna lilla art, ca. 5 mm., är helt svartglänsande, hanne: huvud högt och smalt, panna djupsvart, knappt hälften av ögats bredd, panna endast obetydligt framstående, kinder mycket smala, antenner långa med pubescent borst, *a* svaga, *pra* saknas, ben med rätt korta borst, t^2 utan *ad*, 3 *pd*, f^2 på undersidan med svaga borst, f^3 endast med *av* i spetshalvan, *pv* korta och hårfina, t^3 med 1 *pd*, 2 *ad*, 3 *av*, klor och fotporer mycket små, tvärribbor ej mörkskuggade, vingfjäll vita, svingare svarta.

Förf. har anträffat arten bland vass i Stockholms omgivning samt på vass i märkegravar kring Hälsingborg, maj till slutet av september.

Phaonia confluens Stein ♂: Ögon täthåriga, smalt åtskilda, antennborst långfjädrat, antenner, palper och ben svarta, munkant ej framskjutande, thorax tydligt strimmad, de båda mellersta strimmorna vanligen sammanflytande, *präs. a* saknas, 1 par *präsk.*, 3 *posts. dc.*, *pra* långt, bakropp långsträckt äggformig, bakifrån sedd ljuspudrad med rätt tydlig ryggstrimma av tre långsträckta fläckar, t^1 med 1 mittborst, t^2 utan *ad*, baksidan med flera något korta borst och 1 eller 2 längre mera ventralt ställda borst, f^3 med 6 eller 7 längre *av* i spetshalvan och en rad korta *pv* mot lårets spets, t^3 med det vanliga *pd* mot spetsen samt vid basen ytterligare med 1 eller 2 rätt långa *pd*, en rad med 4—5 något kortare *ad*, en rad ännu kortare och finare *av*, insidan med flera korta och fina borst i bashalvan, vingar med svagt beskuggade

tvärribbor, kostalttag rätt kort, vingfjäll vitaktiga, svingare gulbrunaktiga, l. 7—8 mm.

I min bestämningstabell till svenska *Phaonia*-arter (Ent. Tidskr. 1923) kommer man med denna art till *serva*, från vilken den bl. a. skiljer sig genom frånvaron av *präs. a*, hos *serva* saknas mittborstet på t^1 samt det postdorsala basalborstet på t^3 , vars beborstning i övrigt är något annorlunda.

Av denna för Sverige nya art fann jag 2 ♂♂ på blommor av *Peucedanum palustre* vid Böda på norra Öland den 19 juli 1931.

Phaonia mystica Meig. Arten liknar ganska mycket *fuscata*, *vittifera* och *rujiseta*, med vilka den väl också är nära besläktad. I min förutnämnda bestämningstabell över ♂ kommer man till N:o 43 och kunna de nämnda fyra arterna här inpassas på följande sätt:

43. Tvärribbor brett brunkantade.	<i>fuscata</i> Fall.
— Tvärribbor ej tydligt brunkantade.....	44
44. Bakkroppsspets på undersidan med borstknippe, mellan- och baklår vid spetsen oftast brunaktiga.	<i>vittifera</i> Zett.
— Bakkroppsspets utan tätare borstsamling, f^2 och f^3 helt gula.....	45
45. f^2 på undersidan åtminstone med 1 starkt borst, antenner helt svarta, mellersta thoraxstrimor ej sammanflytande, matt art.	<i>mystica</i> Meig.
— f^2 på undersidan endast finhåriga, 3. antennleden vid basen gulaktig, mellersta thoraxstrimor (vanligen?) sammanflytande, glänsande art.	<i>rujiseta</i> Zett.

Av *mystica* Meig. fann jag ett ♂ ex. på en trädgren i dalgången vid Skärälid (Skåne) den 21 juni 1941.

Phaonia trimaculata Bouché. Arten finnes ej upptagen i min ovan nämnda översikt över våra *Phaonia*-arter, men har blivit funnen av mig i Skåne och är omnämnd i min uppsats om flugfaunan på Hallands Väderö (Ent. Tidskr. 1941 s. 12). Vid en närmare granskning av *Phaonia servæformis* Ringd. har jag funnit, att denna endast är en småväxt varietet av arten ifråga med helt svarta ben och svart skutell. Huvudformen är större, ca. 7 mm., och har mellan- och baktibier ± gula och skutellen i spetsen gul. Med min bestämningstabell kommer man till *leta* Fall., från vilken den skiljer sig genom bredare kroppsform, ögonor-biter nästan sammanstötande och finare, skutell i yttersta spetsen gul, skutellens sidor med stor svart basalfläck.

Utom på Hallands Väderö har jag funnit huvudformen i Hälsingborg i Pålsgö skog på trädstammar, slutet av maj—sept.

Helina ciliata Karl. Arten liknar mycket *quadrum* Fabr. men är ej av samma ljusgrå färg utan mörkare med skarpt markerade thoraxstrimor. Hos *quadrum* äro dessa mera gråaktiga och svagare framträdande. Dessutom äro vingfjällen något gulaktigare.

Enstaka ♂-ex. av arten har jag påträffat i Skåne (Åsljunga), Småland (Eksjö), Öland (Vickleby), juli.

Pseudocoenosia abnormis Stein. Denna art är rätt olik den andra arten av släktet, *solitaria* Zett. (*longicauda* Zett.). Vilken av de bägge

arterna som skall betraktas som släkttyp är ej gott att avgöra, då Stein ej antytt något härom. I likhet med Karl anser förf. lämpligt, att den äldsta och bäst kända, *solitaria*, kan utgöra genustyp. Olikheterna mellan de båda arterna äro ganska iögonfallande, och några av de viktigare framföras här nedan.

P. solitaria.

Huvud ej högre än långt, hjässtriangelns spets knappt nående pannans mitt, vertikalborst hos ♂ av nästan samma längd, *posts. dc* 3, bakkropp hos ♂ nästan cylindrisk, lårens och höfternas borst särskilt långa som hos vissa *Coenosia*-arter, tibiernas apikalborst långa och starka, *f*² med präapikalborst på framsidan, *f*³ med mycket långt *ad* mittborst, 4. ribbens sista stycke ej dubbelt så långt som näst sista.

P. abnormis.

Huvud mycket högre än långt, hjässtriangelns spets nående antennbasen, yttre vertikalborst hos ♂ mycket kortare än det inre, 4 *posts. dc*, bakkropp hos ♂ äggrund, lå och höftborst ej långa, tibiernas apikalborst korta, *f*² saknar präapikalborst på framsidan, mittborst på *f*³ ej långt, 4. ribbens sista stycke mer än dubbelt så långt som näst sista.

Arterna ge intryck av att ej stå varandra så nära, att de äro släktsamhöriga. Under det *solitaria* erinrar om en *Coenosia*, påminner *abnormis* mera om en *Limnophora*. Om *solitaria* Zett. godtages som typ för släktet *Pseudocoenosia*, föreslår jag i så fall för *abnormis* Stein släktnamnet *Paracoenosia* n. gen.

Av sistnämnda art har jag funnit 1 ♂ i Stockholms skärgård vid Sandhamn samt 3 ♀ vid Skånes Fagerhult, juli.

Ecoptomera obscura Meig.¹ 1 ♂, 1 ♀ funna av förf. i Pålsjö skog i Hälsingborg på en ruttande samling stubbskivlingar på en ekstubbe, 20 okt. 1937. Arten hör till den grupp, där ♂ har baklåren djupt inskurna vid basen och försedda med en liten småborstig knopp.

Tetanocera lapponica Frey. 3 ex. funna av mig bland *Carex* i reg. subalp. vid Abisko och Kiruna, juli 1926.

T. ornaticornis Frey. 3 ex., som sannolikt tillhöra denna art påträffade jag på kärrmark vid Abisko (reg. subalp.) och på Nuolja (reg. alp.), juli.

Auszug.

Der Verfasser berichtet über die Funde von 18 für die schwedische Fauna neue Dipteren. Von besonderem Interesse ist der Fund von *Lasiops coquilletti* Mall., einer nordamerikanischen Art aus Alaska, die von Herrn H. C. Hockett während seiner Reise in Lappland bei Abisko gefunden wurde. Von nicht geringem Interesse ist das Entdecken von dem Männchen der *Polietella major* Ringd., das früher unbekannt war. Diese Art ist mit *P. Steini* Ringd. verwandt aber grösser. Die Farbe des Thorax ist rein schwarz, ebenso der erste Hinterleibsring, die Akrostikalborstenreihen sehr genähert und die Schüppchen rein weiss. Beim Männchen ist der Sporn der Hinterschiene aus 3 getrennten Borsten gebildet. Die

¹ Denna art är redan förut av förf. omnämnd som svensk i *Opuscula Entomologica* 1944 s. 18.

von mir aufgestellte Gattung *Polietella* ist nicht mit *Pseudomorellia* Ringd. synonym, wie Séguy meint, dagegen mit Sicherheit mit *Pseudophaonia* Mall.

Für *Dialyta atriceps* Loew habe ich weiter die Gattung *Dialytina* errichtet und für beide Gattungen folgende trennende Merkmale angeführt:

Dialyta Meig. (Type: *erinacea* Loew).

Hinterschiene mit langer posteroventraler Apikalborste, Stirn des Männchens nicht schmaler als das Auge, Augen nackt. Randdorn lang, Beine mit langen Borsten, Körperform des Männchens schmal.

Dialytina n. gen. (Type: *atriceps* Loew).

Hinterschiene ohne posteroventraler Apikalborste, Stirn des Männchens viel schmaler als eine Auge, Augen behaart, Randdorn kurz, Borsten der Beine kurz, Körper breiter.

Für *Pseudocoenosia abnormis* Stein wird auch eine besondere Gattung aufgestellt, die ich *Paracoenosia* genannt habe.

Pseudocoenosia Stein.

(Type: *solitaria* Zett.)

Kopf nicht höher als lang, Scheiteldreieck kaum die Stirnmitte erreichend, Vertikalborsten des Männchens fast gleich lang, drei Dorsocentralborsten hinter der Naht, Hinterleib des Männchens fast cylindrisch, Hüften- und Schenkelborsten besonders lang wie bei einigen *Coenosia*-Arten, Apikalborsten der Schienen lang und kräftig, Mittelschenkel vorn mit Präapikalborste, Hinterschiene mit sehr langen anterodorsalen Mittelborste, der letzte Abschnitt der 4. Längsader nicht doppelt so lang als der vorletzte.

Paracoenosia n. gen.

(Type: *abnormis* Stein.)

Kopf viel höher als lang, Scheiteldreieck die Fühlerbasis erreichend, äussere Vertikalborste viel kürzer als innere (beim Männchen), 4 postsuturale Dorsocentralborsten, Hinterleib beim Männchen eiförmig, Hüften- und Schenkelborsten nicht lang, Apikalborsten der Schienen nicht lang, Mittelschenkel vorn ohne Präapikalborste, Mittelborste der Hinterschiene nicht lang, der letzte Abschnitt der 4. Längsader mehr als doppelt so lang als der vorletzte.